

Att döda ett barn – analysera Stig Dagerman

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Att analysera och resonera om litteratur utvecklar tänkandet och språket. Dessutom får eleverna fundera på sina egna värderingar och vilka val de gör, en övningskörning för livet!

Läraren reflekterar

En fantastisk text och lika fantastiska blir elevtexterna till den "missade delen" (krocken). Jag har testat både en snabbvariant (en lektion) och en mer omfattande serie av lektioner där frågorna först förbereds enskilt och parvis, för att därefter diskuteras och redovisas i helklass. Resultatet har blivit bäst när texten bearbetas ordentligt.

Metod

Att läsa Stig Dagerman kräver mer än en genomläsning. Två alternativ:

- Läraren läser högt. Eleverna får samtala en kort stund vad novellen handlar om. Eleverna läser den tyst.

eller

- Eleverna läser tyst. Eleverna samtalar parvis vad novellen handlar om. Läraren läser den högt.

Arbetsuppgifter

Tänk på att varva momenten *ta in (av läraren och i samtal helklass), tänka, samtala parvis och skriva. Redogöra:*

1. Sammanfatta texten med 4-6 meningar. Ta med det viktigaste för att förklara handlingen.
2. Vilka är huvudpersonerna?
3. På vilka platser utspelar sig handlingen?
4. Dagerman målar upp en härlig dag. Vad planerar personerna att göra?

Diskutera dina svar med en kompis. Komplettera din text.

Språket:

1. Redan på första sidan avslöjas det hur allt ska sluta. Vilka ord och meningar avslöjar detta?
2. I vilken mening förstår man att händelsen inträffat? Skriv den.
3. Dagerman använder ljusa (positiva) och mörka ord (negativa), ofta i samma mening. Hitta exempel som visar detta.
4. Dagerman använder olika tekniker, en är parallellhandling (där berättarperspektivet ändras). Skriv upp exempel där perspektivet ändras mitt i en mening.
5. En annan teknik är att samma eller liknande uttryck dyker upp senare novellen. Skriv exempel.
6. Allting beskrivs mycket noga i berättelsen. Men en händelse beskrivs inte alls, vilken? Försök att beskriva den inlevelsefullt och gestaltande med ca 10 meningar. *Tänk att din text ska klistras in i novellen.*

Diskutera dina svar med en kompis. Gör eventuella ändringar i dina svar.

Analysera och reflektera (parvis):

1. Är det någon som är skyldig till vad som händer? I så fall vem? Motivera ditt svar.
2. Under vilken tid tror du att historien utspelar sig? Nu, för tio år sedan, 1650 eller när? Motivera ditt svar (med hänvisning till ord, detaljer eller meningar i texten).

Lgr 11 Förmåga

Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Några skönlitterärt betydelsefulla ungdoms- och vuxenboksförfattare från Sverige, Norden och övriga världen och deras verk, samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.

Kunskapskrav

Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och för**välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika verk.